

Landschapsdak heeft de toekomst

Het groendak van de toekomst is een landschapsdak met een hoog waterbergend vermogen en diverse leefgebiedjes die aansluiten bij de natuur in de omgeving. Meent Anton Heesterbeek, projectleider Ecologie bij Leven op Daken-partner BTL Advies.

Anton Heesterbeek heeft van zijn hobby zijn werk gemaakt. Daar hoef je niet naar te vragen of te gissen; hij zegt het zelf. Hij kan uren achtereen gedreven praten over nut, noodzaak en voordelen van ecologie en biodiversiteit. "Ik doe niets liever. Ik draag mijn passie met liefde uit."

Wanneer hij weer eens een lezing geeft, is zijn spreektijd natuurlijk relatief kort. Maar zijn gedrevenheid is zeker op die momenten omgekeerd evenredig groot. Is hij echter eenmaal uitgesproken, dan blijft toch de vraag: 'Wat heb ik nu eigenlijk bereikt?' "Vooral ondernemers zie je nogal eens denken 'heel mooi allemaal, maar wat kost het en wat levert het op?' Dat is lastig aan te geven, maar niet onmogelijk. De waarde van groen en daarmee ook van biodiversiteit is in verschillende onderzoeken aangetoond. Niet altijd in harde euro's maar vaak toch voldoende om anderen te kunnen overtuigen." Bovendien, ook bezieling en passie zijn niet altijd een garantie voor instant succes, en dan is geduld een schone zaak. Maar het gaat hem lukken, dat weet Heesterbeek zeker.

Biodivers bedrijventerrein

Enkele jaren geleden, in 2010, deed BTL Advies in opdracht van de provincie Noord Brabant en de gemeente Tilburg onderzoek naar het

succesvol implementeren van meer biodiversiteit op bedrijventerreinen. Onderwerp van onderzoek waren een bestaand en een nieuw aan te leggen bedrijventerrein. Belangrijkste onderzoekopdracht: hoe kunnen we de kosten en baten van biodiversiteit kwantificeren?

"Al snel bleek dat je de biodiversiteit een forse impuls kunt geven door groenstroken en bermen extensief te gaan beheren", zegt Heesterbeek. "Dat bespaart geld en leidt tot meer flora en fauna in het gebied. Het vergt wel een beetje extra tekst en uitleg, want de omgeving gaat er iets anders uit zien."

Meer winst is er volgens hem te behalen op nieuw aan te leggen bedrijventerreinen waar de ruimtelijke opbouw en indeling van de buitenruimte nog kunnen worden gestuurd. "Dan kun je de natuur ook echt ruimte geven. Je kunt dan bijvoorbeeld een stukje natuur op het terrein aanleggen waarin de mensen uit de omliggende wijken kunnen wandelen. Dat vergroot de biodiversiteit, maar ook de sociale controle op het bedrijventerrein. Zo zijn er meer voorbeelden van voordelen die zijn te behalen met het combineren van functies."

De provincie Noord-Brabant heeft de bevindingen van BTL Advies, en van andere partijen die soortgelijke onderzoeken hebben uitgevoerd, gebundeld in een Handleiding Biodiversiteit. Iedereen die dat wenst, kan en mag deze gebruiken bij de invulling van bijvoorbeeld

'Met verschillende soorten substraat creëer je diverse leefgebiedjes en meer biodiversiteit'

bestemmingsplannen. "Groendaken horen hier natuurlijk ook bij", aldus Heesterbeek. "Die vind je in de handleiding daarom ook terug. Noord-Brabant is met deze aanpak een echte voorloper in Nederland."

Kan beter

Terug naar de groendaken. Hoe kijkt Heesterbeek hier tegenaan? "Wij denken dat er vanuit het oogpunt van biodiversiteit nog wel het een en ander beter kan in Nederland. Nu bestaat het gros van de groendaken uit sedumdaken die slechts een beperkte waarde hebben voor de biodiversiteit, temeer omdat het gaat om monoculturen

van verschillende sedums die bovendien niet eens van oorsprong in Nederland voorkomen. Daar schiet de biodiversiteit weinig mee op." Veel beter is het volgens de ecooloog wanneer het groen op het dak aansluit bij de natuur in de directe omgeving. "Zoals heide in Drenthe, of groene waterdaken met een groot waterbergend vermogen in Rotterdam waar bewoners en bedrijven veel wateroverlast kunnen hebben."

Zo heeft Heesterbeek meer wensen. Maar hij komt eerst met een voorbeeld, ter verduidelijking. "Neem de huismus. Een klein stadsvogeltje dat maar een kleine biotoop nodig heeft. Water om in te baden, droge grond om een stofbad in te nemen, wat begroeiing om voedsel te zoeken en nog zo wat dingen. Dat zijn allemaal zaken die heel goed op een dak te realiseren zijn. Door hier en daar wat hoogteverschillen aan te brengen, creëer je tevens plekken waarin water kan blijven staan waardoor ook vegetatie die afhankelijk is van water een kans krijgt aan te slaan. Dat vergroot de biodiversiteit nog meer."

Kort samengevat gelooft hij vooral in wat hij noemt landschapsdaken. "Die hebben niet één soort substraat, maar meerdere. Waardoor je verschillende begroeiingen en leefgebiedjes krijgt, waarin bijvoorbeeld zo'n huismus zich helemaal thuis voelt. Voor zover mij bekend hebben we zo'n dak in Nederland nog niet eerder uitgevoerd, maar we gaan zeker deze kant op." (red.: uitgevoerd LOD project van de Alliantie in Huizen)

Krijgt Heesterbeek zijn landschapsdak ook 'verkocht' aan die twijfelende ondernemers die na een lezing van hem blijven zitten met de vraag wat hen dit oplevert? "Ik denk het wel. Kwantificering van de voordelen van biodiversiteit is zoals gezegd lastig. Maar waterhuishouding wordt steeds belangrijker voor zowel bedrijven als de overheid. Dit kan op daken ideaal gecombineerd worden met een verhoging van de uitstraling, belevingswaarde en gebruikswaarde. Maar het belangrijkste sellingpoint is volgens mij dat biodiverse groendaken bedrijven helpen hun BREEAM-waarde te vergroten en hun CO₂-footprint te verkleinen. Al met al denk ik dat het duurzaamheidsstreven nog wel een paar jaar nodig heeft, maar dat het uiteindelijk zonder meer zal landen." L